

DOKU ZEDELLENMESİ VE YARA İYİLEŞME SÜRECİ

Nuran AKDEMİR

- Doku Zedelenmesi
- Enflamasyon Belirti ve Bulguları
- İyileşme Süreci
- Klinik Bakım
- Doku İyileşmesini Etkileyen Faktörler

DOKU ZEDELLENMESİ

Organizma akut ya da kronik olarak zedelenirken çeşitli tepkiler verir, bu tepkiler:

- Enflamasyon
- Rejenerasyon-onarım
- Dejenerasyon
- Nekroz
- Atrofi
- Hipertrofi
- Hiperplazi
- Metaplazi
- Neoplazi
- Allerjik reaksiyon şeklinde olabilir.

Enflamasyon

Enflamasyon organizmanın irritasyona verdiği en büyük tepkidir ve bu tepki akut, subakut ve kronik olarak gelişebilir. Enflamasyon belirtileri:

- Isı artışı
- Kızarıklık

- Ağrı
- Şişliktir.

Enflamasyonda yer alan olaylar/yanıtlar:

- Damarsal
- Hücresel
- Kimyasal
- Fibrin bariyeri
- Hümorale
- Hormonaldır.

Bu tepkilerden sonra onarım ve iyileşme görülür.

Enflamasyon reaksiyonu akut ya da kronik olabilir. Enflamasyon etiyolojik ajana göre; travmatik, kimyasal, bakteriyel ya da allerjik olabilir.

Hücre zedelenmesinde akut damarsal tepki olarak vazokonstriksiyon gelişir. Zedelenmiş dokudan histamin, serotonin, bradikinin ve prostaglandin gibi bazı kimyasal mediatörler açığa çıkar. Açığa çıkan bu maddelerin vazodilatasyona neden olduğu düşünülmektedir. Vazodilatasyon nedeniyle zedelenen bölgeye

Kaynaklar

1. Bernadette White: Fluid and Electrolyt Imbalances.In: Black JM, Matassarin-Jacobs E,(eds). Medical- Surgical Nursing:Clinical Management for Continuity of Care, 5th ed, WB Saunders. 1997, 273-327.
2. Boley RB, Polaski AL: The Cell. In: Black JM, Matassarin-Jacobs E,(eds). Medical- Surgical Nursing:Clinical Management for Continuity of Care, 5 th ed, WB Saunders Company. 1997, 261-272.
3. Bopp AJ: Fluid, Electrolyt and Asid-Base Imbalances. In: Lewis SL, Heitkemper MM, Driksen SR, O'Brien PG, BucherL,(eds). Medical- Surgical Nursing:Assessment and Management Clinical Problems, 7 th ed, MosbyElsevier. 2007,314-341.
4. Evans J. Homeostasis. In:Mallik M, Hall C, Howard D, (eds). Nursing Knowledge and Practice:Foundations for Decision Making, Third ed, Elsevier Limited, 2009,151-155.
5. Fang Y., Kang X., Feng X., Zhao D., Song D. & Li P. (2019). Conditional effects of mindfulness on sleep quality among clinical nurses: the moderating roles of extraversion and neuroticism, *Psychology, Health & Medicine*, 24:4, 481-492,
6. Guerra, A., Belinha, J., ; Jorge, R.N. (2018). Modelling skin wound healing angiogenesis: A review, *Journal of Theoretical Biology* 459: 1–17
7. Hansen MJ: Acid-Base Disorders.In: Black JM, Matassarin-Jacobs E,(eds). Medical- Surgical Nursing:Clinical Management for Continuity of Care, 5th ed, WB Saunders. 1997,328-341.
8. Parka M., Quinna L., Parkb C., Martyn-Nemetha P. (2018). Pathways of the relationships among eating behavior, stress, and coping in adults with type 2 diabetes: A cross-sectional study, *Appetite* 131: 84–93
9. Stefan L., Vrgoc G., Rupci T., Sporis G., Sekuli D. (2018). Sleep Duration and Sleep Quality Are Associated with Physical Activity in Elderly People Living in Nursing Homes , *Int. J. Environ. Res. Public Health*, 15:1-9.
10. Workman ML:Assessment and Care of Patients with Fluid and Electrolyt Imbalances.In: Ignatavicius DD, Workman ML,(eds). Medical- Surgical Nursing- E Book:Patient-Centered Colloborative Care, 8th ed, Elsevier Inc. 2016, 148-173.
11. Workman ML:Assessment and Care of Patients with Acit-Base Imbalances.In: Ignatavicius DD, Workman ML,(eds). Medical- Surgical Nursing- E Book:Patient-Centered Colloborative Care, 8th ed, Elsevier Inc. 2016, 174-188.